

ד' חשון תשפ"א
22 אוקטובר 2020

חוות דעת #6 הרשות להגנת הפרטיות

בהתאם לחוק הסמכת שירות הביטחון הכללי לסייע במאמץ הלאומי לצמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020

הרשות להגנת הפרטיות (להלן - "הרשות") מתכבדת להגיש את חוות דעתה בהתאם לסעיף 12 לחוק הסמכת שירות הביטחון הכללי לסייע במאמץ הלאומי לצמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש (הוראת שעה), התש"ף-2020 (להלן - "חוק הסמכת השירות" או "החוק"), ולקראת דיון צוות השרים בנוגע להארכת ההכרזה על הסמכת שירות הביטחון הכללי לבצע פעולות סיוע על פי החוק.

ההצדקה בבסיס ההחלטה המקורית לעשות שימוש בכלי הטכנולוגי שבידי שירות הביטחון הכללי לצורך איתור מגעים במסגרת ההתמודדות עם נגיף הקורונה, נבעה מכך שהגידול במספר החולים המאומתים בישראל בחודש מרץ הוביל למצב שבו ביצוע חקירה אפידמיולוגית אנושית לכל חולה **בזמן אמת** הפך בלתי ישים, ועל כן "נדרשת הפעלת אמצעים טכנולוגיים לשם זיהוי מהיר ככל הניתן של נתיב התנועה של מי שאובחן כחולה ואיתור כלל האנשים ששהו בסביבתו הקרובה..." (פסקה 12 לפסק הדין בבג"ץ 2109/20 בן מאיר נ' ראש הממשלה (26.4.20), המתארת את עמדת המדינה בבג"ץ).

מהנתונים שנכללו בתגובת המדינה בבג"ץ 6732/20 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' הכנסת, **מיום 20.10.20**, עולה כי בעקבות הרחבה משמעותית של מערך החקירות האפידמיולוגיות בעת האחרונה, **המערך מונה כיום 2,985 חוקרים ומתשאלים**, והובהר כי "מערך זה צפוי לגדול, שכן כל העת מבוצעות הכשרות נוספות. יצוין, כי חלק מאלה (כ-800) הם מתשאלים, המשוחחים עם מגעים בלבד (ולא עם חולים)" (סעיף 108 לתגובת המדינה). עוד נאמר בתגובת המדינה, כי ביכולתו של כל חוקר לערוך בממוצע בין 2-4 חקירות אפידמיולוגיות ביום, בין היתר בהתאם לשאלה אם מדובר בסגר או בזמן שגרה.

משמעות הדבר היא **שכבר כיום מתבצעות בישראל לכל הפחות בין 4,000-6,000 חקירות אפידמיולוגיות מדי יום**, וכמות זו עתידה לגדול.

על רקע נתוני התחלואה **דהיום**, **ברי כי לא אמור להיות כל קושי מעשי לבצע חקירה אפידמיולוגית אנושית, בזמן אמת ובאותו היום**, לכל מי שאובחן כחולה מאומת. לאור נתונים אלו, סבורה הרשות להגנת הפרטיות כי ההצדקה המרכזית שעמדה מלכתחילה בבסיס ההחלטה יוצאת הדופן לעשות שימוש בכלי הטכנולוגי שבידי שירות הביטחון הכללי לצרכים אלו, **אינה עומדת עוד**.

לפיכך, נוכח הפגיעה הדרמטית והמתמשכת בזכות החוקתית לפרטיות של כל תושבי מדינת ישראל כתוצאה משימוש רציף במנגנון השב"כ, פגיעה שאת אותות המדרון החלקלק שלה ניתן לראות כבר היום, בין היתר, ביוזמות להרחיב את היקף המידע הנאסף ואף להעבירו לגופים נוספים לצרכים שונים, ובהינתן כי **מערך החקירות האפידמיולוגיות המורחב, לצד הבדיקות הרבות, מעמיד כבר היום חלופה בת-קיימא למנגנון השב"כ בהיבט איתור המגעים (כפי שנעשה בכל הדמוקרטיאות המערביות האחרות)**, הדבר משליך במישרין על מידתיות המשך השימוש במנגנון השב"כ, ובנתונים הקיימים מחייב בהקדם בחינה מחדש (de-novo), של ההצדקה להמשך השימוש במנגנון פוגעני זה.

לאור הנתונים שהובאו לעיל, סבורה הרשות כי לעת הזו ניתן להפסיק את השימוש הגורף בכלי השב"כ. לצד זאת, על מנת לתת מענה למגבלות החקירה האפידמיולוגית ככלי לאיתור מגעים, **ניתן לשקול מנגנון לפיו השימוש במנגנון השב"כ יוגבל אך ורק למקרים בהם החולה המאומת אינו משתף פעולה כלל בחקירתו, או שלא מסר מגעים כלל.** זאת, למשך תקופת מעבר קצובה בזמן במהלכה ייעשה מאמץ לשכלל ולטייב את אפקטיביות מערך החקירות האפידמיולוגיות, ולהמשיך בקידום החלופה הטכנולוגית האזרחית. ברור כי שימוש מוגבל זה, כאמצעי שפגיעתו פחותה, מצמצם באופן דרסטי את הפגיעה בזכות לפרטיות של כלל תושבי ישראל כיום. יחד עם זאת, הרשות מבהירה כי לעמדתה גם שימוש מוגבל כגון זה מהווה פגיעה בפרטיות, ועל כן יש לחתור לקידום מהיר של כלי טכנולוגי אזרחי שיהווה פתרון לאיתור מגעים לא ידועים כנדרש בחוק. בהינתן המצב הנוכחי – גם צמצום השימוש בכלי השב"כ באופן המוצע ימזער את הפגיעה בפרטיותו של כלל הציבור בישראל.

